

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШІНСЬКОГО»,
АНЬХОЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІНАНСІВ ТА ЕКОНОМІКИ
(ANHUI UNIVERSITY OF FINANCE AND ECONOMICS) (KHP);
КАЛІФОРНІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В ЛОС-АНЖЕЛЕСІ
(UNIVERSITY OF CALIFORNIA, LOS ANGELES) (USA);
АРІЄЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ARIEL UNIVERSITY CENTER OF SAMARIA) (ISRAEL)**

**кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних
практик**

МАТЕРІАЛИ

**VIII Міжнародної наукової конференції
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО
ПІЗНАННЯ»**

(Одеса, 21-22 травня 2026 року)

Одеса -2026

УДК: 1:403:316.6 (08)

DOI: <https://doi.org/10.24195/PhilosophicalKnowledge2026>

Методологія та технологія сучасного філософського пізнання. Матеріали VIII Міжнародної конференції студентів, молодих вчених та науковців (Одеса, 21-22 травня 2026 р.) 207 с.

Рецензенти:

Стовпець Олександр Васильович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін Одеського національного морського університету.

Каменська Тетяна Григорівна, доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова.

Збірник матеріалів VIII Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Методологія та технологія сучасного філософського пізнання» вміщує матеріали, які досліджують методологію сучасного пізнання; Голодомор – геноцид - Холокост: проблема пізнання моральних складових розвитку XXI століття; трансформаційні процеси в сучасному суспільстві; сучасні підходи до вивчення цінностей та ціннісних орієнтацій; філософсько-освітні парадигми сучасного суспільства; філософію штучного інтелекту. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 15 від 25 червня 2026 р.)

Іванова Наталія Володимирівна, декан факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва, доктор філософських наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти КЗВО «Луцький педагогічний інститут» Волинської обласної ради.

ЯК ПОЗБУТИСЯ ІДЕНТИЧНОСТІ: ВІД ДОШКІЛЛЯ ДО ВЛАСНОГО Я (ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІЙ АСПЕКТ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ)

Феномен національної ідентичності поєднує в собі елементи історичної пам'яті, культурних символів і мови, що слугують основою для самовизначення індивіда в соціумі. Ідентичність проявляється як громадянська (політична) та етнічна (культурна). Провокативне питання «як позбутися ідентичності» лежить в контексті відповіді на такі запитання, як «Хто ми?» і «Хто я?».

Агресивна війна проти України спровокувала екзистенційну кризу, загостривши проблему життя і смерті, смислів і цінностей людського існування, ціни життя і виживання. Який же її вплив на дані процеси і чи є вона стимулятором радикального звільнення від імплантованих чужорідних маркерів, які десятиліттями гальмували розвиток суб'єктності українця? Якою за сутністю і формою має бути парадигма сучасної освіти та які стратегічні цілі вона має зреалізувати? Якою є та людина, що постійно вчиться «тут і тепер» і на що вона має сподіватись в невизначеному майбутньому?

На думку В. Єрмоленка, війна загострює питання «хто ми є» через концепт «Іншого» (ворога) і захист держави перетворюється на захист унікального ціннісного простору, де ідентичність формується не через етнічність, а через спільне прагнення до свободи та гідності. Т. Лютий наголошує, що екстремальні умови війни змушують націю позбуватися імперських міфів-кліше і прискорюють формування самостійної, суб'єктної ідентичності. Французький філософ Бернар-Анрі Леві позиціонує сучасну оборонну війну як акт самоствердження європейської ідентичності та цінностей Просвітництва. Для нього збройний опір є найвищим виявом волі нації до буття та свободи. М. Волзер наголошує, що коли нація веде справедливу оборонну війну за своє виживання, її колективна ідентичність і право на політичну самоорганізацію набувають найвищого морального обґрунтування у світовій системі. Таким чином, сучасна філософія війни і миру – це філософія етики і моралі, гідності, справедливості та рівності, соціокультурної комунікації та інтеграції [4].

Філософія освіти в умовах війни має бути засобом гуманітарної та ментальної деокупації, взяти на себе функцію інтелектуального чинника, який допомагає індивіду розпізнати приховані імперські коди у повсякденному мисленні та культурі; здійснити рефлексивний аналіз власних упереджень та нав'язаних стереотипів; свідомо відкинути ментальні конструкції, що послаблюють національну стійкість. Таким чином, звільнення від старої,

деформованої зовнішнім агресивним впливом ідентичності є обов'язковим першим кроком до побудови нової солідарності та внутрішньої свободи як очищення майданчика для автентичного самовизначення і самоздійснення [2; 4].

Як зазначає В. Андрущенко, в умовах глобалізації та взаємопроникнення культур конституціалізація освіти допомагає зберегти автентичність національної ідентичності. Це сприяє стійкості національних спільнот у європейському просторі, забезпечує формування відкритого і демократичного суспільства, де національна ідентичність поєднується із загальноєвропейськими гуманістичними принципами [1].

Як відомо, первинна соціалізація людини відбувається у ранньому та дошкільному віці, там закладаються базові архетипи, мовні коди та чуттєві образи майбутньої особистості. Дитина дошкільного віку пізнає навколишній світ через емоції, казки, звичаї і традиції. Проте, в умовах військової агресії російськомовний продукт (мультфільми, іграшки, дитяча література) став прямою загрозою національній безпеці, адже через дитячий контент ворог намагається утримувати українських дітей у межах свого геополітичного та культурного міфу.

В даному контексті в боротьбу з ворожою ідеологією і культурою мають вступити батьки і родина, відстоюючи духовно-культурні традиції українства. Це сприятиме *екологізації мовно-культурного середовища*, повному та безкомпромісному витісненню російськомовного та радянського контенту з простору дитячих садків та родинного виховання. Через гру, казку, інтерактивні заняття та дитячий фольклор відбуватиметься *заміщення чужих наративів україноцентричними сенсами*. Дитина має відчувати *гордість за свою приналежність до національного, українського*, що є основою базової довіри до світу, яка під час війни зазнає важких ударів. Не допустити укорінення нав'язаної ззовні ідентичності в період дошкільного дитинства, *створити міцний імунітет проти маніпуляцій свідомістю дитини* є одним із основних завдань національно-патріотичного виховання [5].

Війна стає жорстоким екзистенційним викликом і радикальним онтологічним шоком для всього суспільства. Старі життєві стратегії, орієнтовані на мирне, прогнозоване майбутнє, втрачають актуальність. Виникає небезпека фіксації особистості, та й всього суспільства в позиції «жертви», яка характеризується апеляцією до зовнішніх сил, образою на світ та втратою суб'єктності. Якщо освітня система підтримуватиме лише цей наратив, суспільство ризикує отримати травмовану, пасивну генерацію, нездатну до відбудови країни.

Сучасний вчений та футуролог Jordan Hall в статті «The Coming Great Transition v 2.0» (2026) вважає, що людство переживає зараз «великий перехід» щодо зміни цивілізаційної моделі. Він вважає, що людина не готова до майбутнього, яке потребує не тільки технологій, а й нових форм спільнот, нової культури уваги, психологічної зрілості, здатності витримувати невизначеність без руйнування себе та повернення до свого органічного ритму та темпу життя і взаємодії із світом [6].

Як зазначає М. Култаєва, «український досвід не тільки ведення війни, а й її переживання вимагає переосмислення практик і стратегій мирного співіснування в умовах постіндустріального суспільства. Це торкається і сучасної педагогіки миру, яка потребує не тільки і не стільки новітніх педагогічних технологій, скільки посилення морально-етичної складової» [3].

Філософія освіти під час війни пропонує концепт резильєнтності (психологічної стійкості) та трансформації свідомості. Освіта має допомогти молодому поколінню пройти шлях деконструкції ідентичності жертви та здійснити перехід до ідентичності «актора» (діяча), що є актом внутрішньої свободи, коли людина повертає собі право бути автором власного життя навіть під обстрілами. Повинні створюватись умови для самовідкриття та екзистенційного самопроєктування особистості. Людина має сама дати відповідь на питання: «Хто я є у цій війні і ким я буду після неї?». Освітній простір має бути місцем поваги до різноманітності соціокультурного досвіду тих, хто виїхав за кордон, хто залишився в окупації, хто воює. Діалог має бути основою соціальної солідарності, адже формування «Я» невіддільне від визнання іншого «Ти».

Сучасна філософія освіти має ключове значення у формуванні та підтримці національної ідентичності, особливо в умовах кризи; у визначенні нових і дієвих пріоритетів ціннісно-онтологічного існування людини.

Список використаних джерел:

1. Андрущенко, В. П. (2018). *Філософія освіти у просторі сучасної культури* (Монографія). Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова.
2. Бойченко, М. І. (2022). Філософія освіти та філософія культури: точки перетину в контексті глобалізації та національної безпеки. *Філософія освіти*, 28(1), 45–59. doi.org
3. Култаєва, М. Д. (2023). Філософія освіти в екзистенційних вимірах війни та миру. *Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Філософія*, (58), 12–26.
4. Михальченко, М. І. (2020). Українське суспільство: трансформація ідентичності в умовах геополітичних криз. *Політична думка*, (3), 88–101.
5. Панок, В. Г. (2023). Психологічне благополуччя та резильєнтність дітей в умовах війни: виклики для системи освіти. *Педагогіка і психологія*, (2), 33–42.
6. Hall, J. (2026, March 3). The coming great transition v 2.0. Medium

З М І С Т

	ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ	4
	Пленарне засідання	20
<i>Borinshtein Y., Schwartz D.</i>	THE IDEA OF LIBERAL ARTS IN THE AMERICAN EDUCATIONAL SPACE	20
<i>Єременко О.М.</i>	ФІЛОСОФСЬКА КОМБІНАТОРИКА ЯК МЕТОД ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ	23
<i>Daniel Hasidim Or Chalon</i>	THE ADVANTAGES OF KEYNESIANISM IN MODERN SOCIETY	27
<i>Іванова Н. В.</i>	ЯК ПОЗБУТИСЯ ІДЕНТИЧНОСТІ: ВІД ДОШКІЛЛЯ ДО ВЛАСНОГО Я (ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІЙ АСПЕКТ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ)	30
<i>Висоцька О. Є.</i>	ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ОСОБИСТОСТІ У КОНТЕКСТІ ПЕДАГОГІКИ ЗМІН: МЕТОДОЛОГІЧНЕ ПІДРУНТЯ	33
<i>Єршова-Бабенко І.В.</i>	ТРАНСДИСЦИПЛІНАРНІСТЬ І КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ НЕЛІНІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ – МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ	36
<i>Добролюбська Ю. А.</i>	ФІЛОСОФІЯ АРХІВОЗНАВСТВА ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ ПОСТМОДЕРНІЗМУ	39
<i>Стовпець О.В.</i>	КОНЦЕПЦІЯ «НОВЕ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ» ТА СУЧАСНА ГЕОПОЛІТИКА	42
<i>Возний І. П.</i>	СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО- ГУМАНІТАРНОЇ НАУКИ В УКРАЇНІ	45
<i>Лісеєнко О. В.</i>	МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЦІННІСНОЇ СИСТЕМИ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	50

VIII Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та науковців

“МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ”

(Одеса, 21-22 травня 2026 року)

Адреса редакції:

Україна, 65020, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26, каб. 73 Тел.: (0482) 732-09-52